

**BOSNA I HERCEGOVINA
VIJEĆE MINISTARA
DIREKCIJA ZA EKONOMSKO PLANIRANJE**



**БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
САВЈЕТ МИНИСТАРА
ДИРЕКЦИЈА ЗА ЕКОНОМСКО ПЛАНИРАЊЕ**

**BOSNIA AND HERZEGOVINA
COUNCIL OF MINISTERS
DIRECTORATE FOR ECONOMIC PLANNING**

**INFORMACIJA
o kretanju makroekonomskih pokazatelja
za januar/siječanj - april/travanj 2015. godine**

Sarajevo, juni/lipanj 2015. godine

Sadržaj:

Uvod.....	3
1. Realni sektor.....	4
1.1. <i>Industrijska proizvodnja</i>	4
1.2. <i>Tržište rada BiH</i>	4
2. Javne finansije.....	5
2.1. <i>Indirektni porezi u BiH</i>	5
2.2. <i>Prihodi od direktnih poreza, doprinosa i neporeskih prihoda u BiH</i>	6
3. Cijene, monetarni i finansijski sektor.....	7
3.1. <i>Cijene – Indeks potrošačkih cijena (CPI)</i>	7
3.2. <i>Monetarni agregati</i>	8
3.3. <i>Prosječna obvezna pričuva</i>	8
3.4. <i>Devizne pričuve Centralne banke BiH</i>	9
3.5. <i>Depoziti</i>	9
3.6. <i>Kredit</i>	10
3.7. <i>Berze</i>	10
4. Vanjski sektor.....	12
5. Strane direktne investicije u BiH.....	14

Uvod

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je na 79. sjednici održanoj 05.03.2009. godine razmotrilo i usvojilo Prijedlog mjera iz nadležnosti Vijeća ministara BiH za ublažavanje uticaja globalne ekonomske krize na privredu BiH. Direkcija za ekonomsko planiranje je zadužena da u vezi sa navedenim prati kretanje makroekonomskih pokazatelja i da izvještaj o kretanju mjesečno dostavlja Vijeću ministara.

Direkcija je zadužena da „Informaciju“ dostavlja mjesečno Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine u svrhu praćenja uticaja svjetske ekonomske krize na ekonomiju BiH.

„Informacija“ obuhvata kretanje glavnih makroekonomskih pokazatelja u BiH za navedeni period. Detaljna pojašnjenja svih oblasti koje su obuhvaćene u ovom dokumentu se mogu naći u Ekonomskim trendovima BiH koje publikuje Direkcija, kvartalno – četiri puta godišnje, te redovno dostavlja Vijeću ministara i Parlamentu BiH.

* * *

Ekonomska aktivnost u BiH tokom prva četiri mjeseca 2015. godine je uglavnom bila određena skromnim ekonomskim rastom okruženja u prvom tromjesečju, naglim padom svjetskih cijena, te deflacijom koja bi obzirom da traje već duži period mogla početi ugrožavati ekonomski rast. Uprkos realnom godišnjem rastu Euro zone i Njemačke od 1%, važni trgovinski partneri i izvori inostranih novčanih priliva poput Austrije i Italije bilježe stagnaciju. Prva četiri mjeseca 2015. godine je takođe obillježio i značajan pad svjetski cijena uz izuzetak aluminijuma čije cijene bilježe godišnji rast od 4,1%. Posebno je važan nagli pad cijena energenata poput nafte (49%) i prirodnog plina (18%), te hrane (18%). To je dovelo do pada prije svega uvoznih (2,3%), a onda i domaćih potrošačkih cijena (deflacije) od 0,6%. Sve ovo je rezultiralo veoma skromnim ekonomskim rastom nošenim, prije svega, povećanjem finalne potrošnje uz stagnaciju investicija i vanjskotrgovinskog deficita.

Na povećanje finalne potrošnje prije svega ukazuju PDV prihodi i promet maloprodaje. Naime, rast PDV prihoda po prijavama u prvom tromjesečju 2015. godine od 1,8% je ojačan u aprilu sa godišnjim povećanjem od 2,6%. Ovo je u skladu sa realnim rastom prometa maloprodaje od 8,1% (g/g) u prva četiri mjeseca koji je, istina, u najvećoj mjeri rezultat povećanja u drugom polugodištu prethodne godine. U isto vrijeme, realni godišnji rast građevinskih radova u prvom kvartalu od 2,7% je uglavnom anuliran smanjenjem uvoza kapitalnih dobara od 4,3% što ukazuje na stagnaciju investicija. Istina, nakon toga, uvoz kapitalnih dobara je povećan u aprilu za 6,5% (g/g). Kada je u pitanju vanjski sektor, blago poboljšanje eksternog okruženja u prvom tromjesečju je dovelo do skromnog realnog povećanja robnog izvoza od svega 1%. S druge strane, robni uvoz je realno stagnirao na godišnjem nivou sa stopom od svega 0,5% i to prije svega kao posljedica skromnog rasta domaće tražnje i izvoza. Time je vanjskotrgovinski deficit (oko 1,6 milijardi KM) u realnom smislu ostao približno na nivou prvog tromjesečja prethodne godine.

1. Realni sektor

1.1. Industrijska proizvodnja u BiH

U periodu januar-april 2015. godine zabilježena je stagnacija industrijske proizvodnje sa registriranom stopom rasta od 0,1% u odnosu na isti period prethodne godine.¹ Međutim, na osnovu raspoloživih podataka domaćih i međunarodnih statističkih institucija vidljivi su određeni znakovi kada je u pitanju bar djelimično poboljšanje industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini. Određeni kratkoročni indikatori ukazuju na intenziviranje poslovnih aktivnosti u zemljama koje su glavni bh. trgovinski partneri, što se pozitivno odrazilo na bh. izvoz koji je u periodu januar-april zabilježio rast od 2,7%. Da bi se ovo jačanje izvozne tražnje moglo pozitivno odraziti i na Bosnu i Hercegovinu potvrđuju pokazatelji da je industrijska proizvodnja u aprilu 2015. godine u odnosu na april prethodne godine povećana za 2,2%. Posmatrano po sektorima, najznačajniji doprinos rastu ukupne industrijske proizvodnje u aprilu 2015. godine u odnosu na isti mjesec prethodne godine ostvaren je u okviru prerađivačke industrije i sektora za proizvodnju elektročne energije gdje su ostvarene stope rasta od 1,6% odnosno 9,9%, dok je u sektoru rudarstva zabilježen pad proizvodnje od 1,5%. Posmatrano po entitetima, industrijska proizvodnja u aprilu 2015. godine u odnosu na isti mjesec prethodne godine u FBiH povećana je za 1,5% u FBiH, dok je u RS-u registriran rast od 2,3%.

Tabela 1: Industrijska proizvodnja u BiH

Indeksi g/g	Struktura	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015				
										Januar	Februar	Mart	April	Januar-April
BiH	100%	7,1	11,0	-6,6	4,2	2,3	-3,6	5,2	0,1	-1,3	-1,1	0,4	2,2	0,1
FBiH	69%	8,6	7,9	-11,6	4,2	2,5	-4,4	7,3	0,0	-1,7	-4,2	-1,5	1,5	-1,4
RS	31%	2,5	17,0	11,0	5,2	5,1	-3,8	4,1	0,7	0,4	7,0	3,7	2,3	3,3

Izvor: BHAS, FZZS, RZZS

1.2. Tržište rada u BiH

U martu 2015. godine broj zaposlenih lica u BiH se nastavio uvećavati (1,7% g/g) uz istovremeno smanjenje broja nezaposlenih lica, što je uticalo na povećanje ukupne radne snage u BiH od 0,5% g/g. Ukupan broj zaposlenih u BiH u posmatranom mjesecu je iznosio 707,6² hiljada. Najveći doprinos povećanju broja zaposlenih je područjima djelatnosti koja zapošljavaju najveći broj radnika u BiH, prerađivačka industrija i trgovina na veliko i malo, popravak motornih vozila i motocikala gdje je broj zaposlenih veći za 1,4% g/g i 2,1% respektivno. Pored pomenutih djelatnosti značajan doprinos povećanju broja zaposlenih je i u područjima javne uprave i odbrane, obaveznog socijalnog osiguranja, obrazovanja i djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne pomoći. Administrativna stopa nezaposlenosti u prvom kvartalu 2015. godine je iznosila 43,7% g/g.³

U BiH je u martu 2015. godine registrovan skroman nominalni rast prosječne neto plate od 0,8% u poređenju sa istim mjesecom 2014. godine. Najbrži rast neto plata je u područjima proizvodnje i snabdijevanja el. energijom, gasom, parom i klimatizacijom i stručnim, naučnim i tehničkim djelatnostima (poređenje sa istim mjesecom 2014. godine). Zbog negativnog rasta plata u prva dva mjeseca 2015. godine prosječna neto plata u BiH u prvom kvartalu je imala negativan nominalni rast od 0,2% g/g i iznosila je 827 KM. Prosječna penzija u BiH u aprilu 2015. godine je iznosila 360 KM i

¹ Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, Saopštenje "Indeks obima industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini za april 2015. godine", 24.05.2015.

² Privremeni podataka. Izvor: BHAS.

³ Administrativna stopa nezaposlenosti je izračunata kao odnos broja nezaposlenih lica i ukupne radne snage. Anketna stopa nezaposlenosti za 2015. godinu nije objavljena u periodu pripreme Informacije.

veća je za 1,5% u odnosu na isti mjesec 2014. godine.⁴ Minimalne penzije u BiH u posmatranom mjesecu iznose 326,2 KM u FBiH i 174,4 KM u RS, i nisu se mijenjale u odnosu na prethodni mjesec.

Tabela 2: Osnovni indikatori tržišta rada u BiH⁵

Period	Broj zaposlenih lica u BiH	Broj nezaposlenih lica u BiH	Prosječna neto plata u BiH (KM)	Prosječna penzija u BiH (KM)
I 2015.	706.971	551.167	828	358
II 2015.	706.411	550.095	820	362
III 2015.	707.560	546.779	832	361
IV 2015.	-	542.253	-	360
Stope rasta g/g				
I 2015.	2,1%	-1,1%	-1,2%	1,6%
II 2015.	1,9%	-1,2%	-0,3%	2,6%
III 2015.	1,7%	-1,0%	0,8%	2,5%
IV 2015.	-	-0,8%	-	1,5%

Izvor: BHAS, entitetski zavodi za zapošljavanje, Zavod za zapošljavanje BD, penzioni fondovi u BiH

2. Javne finansije

2.1. Indirektni porezi u BiH

Prikupljeni bruto prihodi od indirektnih poreza na kraju aprila mjeseca ponovo usporavaju svoj rast (1,0%). Uz skroman rast bruto prihoda sa jedne strane, i smanjenje povrata (9,3%) sa druge strane, rezultat je skroman rast neto prihoda od indirektnih poreza od 3,5% na kraju posmatranog mjeseca. Prihodi od PDV su praćeni kretanjem uvoza roba: u aprilu mjesecu uvoz roba u BiH bilježi povećanje, pa tako i prihodi od PDV bilježe rast od 5,9%; za period I-IV uvoz roba bilježi smanjenje, što je rezultiralo smanjenjem prihoda od PDV-a (0,2%). Nakon rasta prisutnog u prethodna dva mjeseca, prihodi od putarina na kraju aprila 2015. godine ponovo bilježe smanjenje. U istom mjesecu, prihodi od carina i akciza bilježe povećanje.

I prema poreskim prijavama, prihodi od PDV-a bilježe porast kako u posmatranom mjesecu, tako i za period I-IV 2015. godine. Prihodi po osnovu uvoznog PDV-a su zabilježili skromno smanjenje od 0,5%, dok prihodi od domaćeg PDV-a bilježe rast od čak 16,1%.

Prikupljeni neto prihodi za raspodjelu korisnicima u aprilu mjesecu bilježe rast od 4%, dok u periodu I-IV 2015. bilježe rast od 3,8% u odnosu na isti period prethodne godine. U strukturi raspoređenih sredstva sa JR UIO prema korisnicima u periodu I-IV 2015. godine evidentira se smanjenje sredstava za servisiranje vanjskog duga (FBiH 10,1%, RS 8,4%), dok preostala doznačena sredstva bilježe rast (FBiH 9,1%, RS 3,3%, BD 4,5%). Jedino su sredstva doznačena za finansiranje Institucija BiH za period I-IV 2015. ostala nepromjenjena u odnosu na isti period prethodne godine.

⁴ Prosječna penzija u BiH je izračunata na osnovu entitetskih nivoa penzija ponderisanih odnosom ukupnog broja penzionera u svakom od bh. entiteta.

⁵ Podatak o broju zaposlenih i neto platama za april 2015. godine nije objavljen u periodu pripreme Informacije.

Tabela 3: Naplata i raspodjela prihoda od indirektnih poreza (rast g/g u % ako nije drugačije naznačeno)

	2014 struktura	2012	2013	2014	2014 I-IV	2015 I-IV	2015 mar apr	
Bruto prihodi - prikupljeno	100,0	-0,1	0,2	6,1	7,5	2,6	7,9	1,0
Povrati	18,5	0,2	12,8	17,6	5,9	0,9	-1,1	-9,3
Neto prihodi - prikupljeno	81,5	-0,1	-2,1	3,8	7,8	3,0	10,5	3,5
PDV	51,5	0,5	-1,9	3,4	7,9	-0,2	5,8	5,9
Carine	3,7	-18,5	-5,6	11,5	10,9	11,6	14,0	12,2
Akcize	21,2	2,8	-2,5	3,2	9,4	7,5	9,1	1,1
Putarine	4,7	-1,3	-0,1	3,2	15,0	2,9	8,8	-3,9
Ostali prihodi	0,3	-1,7	1,9	7,6	-0,1	10,1	7,8	11,8
Neusklađeni prihodi	0,1	-75,0	103,9	612,8	-65,8	155,1	0,0	0,0
Raspoloživo za raspodjelu	100,0	0,0	0,1	6,0	7,9	2,8	7,6	-0,1
Minimalne rezerve	18,8	0,2	12,6	17,4	8,2	-1,5	-1,1	-15,3
Budžeti	81,2	-0,1	-2,1	3,6	7,8	3,8	9,6	4,0
Servisiranje vanjskog duga	10,6	37,2	47,5	2,9	46,7	-9,5	-33,0	-7,5
FBiH	6,8	37,8	51,0	3,3	44,9	-10,1	-33,6	-9,7
RS	3,7	36,1	41,1	1,9	50,1	-8,4	-31,9	-3,6
BD	0,0	19,7	474,5	83,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Raspodjeljeno nakon servisiranja vanjskog duga	70,6	-2,8	-7,2	3,8	3,9	5,7	26,1	5,6
Institucije BiH	12,1	8,9	0,0	0,0	0,0	0,0	4,8	0,0
FBiH	37,2	-6,0	-7,7	4,8	4,9	9,1	35,7	9,2
RS	18,9	-2,8	-11,0	4,3	4,1	3,3	29,5	2,4
BD	2,4	-1,5	-2,9	3,9	9,4	4,5	10,6	4,7

Izvor: Uprava za indirektno oporezivanje

2.2. Prihodi od direktnih poreza, doprinosa i neporeskih prihoda u BiH

Ukupno prikupljeni prihodi od direktnih poreza, doprinosa, te taksi, kazni i naknada u periodu I-IV 2015. godine su zabilježili skroman rast (1,9%) u odnosu na isti period prethodne godine. Najzaslužniji za ovaj rast su rast prihoda od doprinosa (1,9%), koji učestvuju u ukupnim prihodima sa 67,5%. Takođe, na rast ukupnih prihoda uticali su i rast prihoda od direktnih poreza (3,2%), kao i skromni rast prihoda od taksi, kazni i naknada (0,5%). Na rast prihoda od doprinosa najviše uticaja je imao rast prihoda od doprinosa u RS (2,5%), dok je na rast prihoda od direktnih poreza (3,8%) i prihoda od taksi, kazni i naknada (13,9%) imao rast ovih prihoda u FBiH. Kako su se kretale pojedine kategorije prihoda u entiteskim poreskim uparavama može se vidjeti iz tabele ispod.

Tabela 4: Prihodi od direktnih poreza, doprinosa, taksi, naknada i sl.

Naziv prihoda	FBiH jan-apr 2015			RS jan-apr 2015			BiH jan-apr 2015		
	miliona KM		rast u %	miliona KM		rast u %	miliona KM		rast u %
	2014	2015		2014	2015		2014	2015	
Direktni porezi	199,4	207,0	3,8	150,5	154,2	2,4	349,9	361,2	3,2
Porez na dohodak	97,6	101,4	3,9	78,7	74,2	-5,7	176,3	175,7	-0,4
Porez na dobit	69,1	70,1	1,5	64,3	69,5	8,1	133,4	139,6	4,7
Porezi građana	32,3	35,0	8,4	3,8	5,2	36,4	36,1	40,2	11,4
Ostali porezi	0,4	0,5	14,7	3,7	5,2	42,5	4,1	5,7	39,6
Ostale takse, kazne i naknade	160,2	182,4	13,9	132,3	111,6	-15,6	292,5	294,1	0,5
Doprinosi	893,2	907,9	1,6	439,2	450,0	2,5	1.332,4	1.357,9	1,9
PIO	495,1	505,5	2,1	243,4	239,6	-1,6	738,5	745,1	0,9
Zdravstvo	357,1	361,5	1,2	164,9	154,1	-6,6	522,0	515,6	-1,2
Nezaposleni	41,0	40,9	-0,3	11,9	12,2	1,7	53,0	53,1	0,2
Dječija zaštita	0,0	0,0	-	17,6	17,9	1,5	17,6	17,9	1,5
Zapošljavanje invalida	0,0	0,0	-	1,3	1,3	2,2	1,3	1,3	2,2
UKUPNO	1.252,8	1.297,4	3,6	722,0	715,8	-0,9	1.974,8	2.013,1	1,9

Izvor: Poreska uprava RS i Poreska uprava FBiH

3. Cijene, monetarni i finansijski sektor

3.1. Cijene – Indeks potrošačkih cijena (CPI)

U BiH je u aprilu 2015. godine nastavljeno smanjenje opšteg nivoa cijena, a deflacija za period januar-april je iznosila 0,6% g/g. Pad cijena sirove nafte na svjetskom tržištu od 49%⁶ g/g je najviše determinisao kretanje opšteg nivoa cijena u BiH. Prema namjeni potrošnje, najznačajnija smanjenja cijena u BiH u aprilu su bila u odjeljku prevoza, te odjeće i obuće (tabela ispod). Većina ostalih odjeljaka CPI indeksa je zabilježila umjeren rast cijena, uz izuzetak odjeljka alkohola i duvana gdje su cijene značajnije uvećane.⁷

Tabela 5: Indeksi potrošačkih cijena pojedinih odjeljaka – poređenje isti period prethodne godine

Odjeljci	I	II	III	IV	I-IV 2015
	2015	2015	2015	2015	I-IV 2014
Hrana i bezalkoholna pića	99,4	100,4	100,7	100,2	100,2
Stanovanje, vodosnab., el. energ., plin i dr. energenti	101,2	101,2	101,5	101,4	101,3
Prevoz	91,5	91,6	93,6	93,8	92,6
Odjeća i obuća	93,5	94,2	95,4	93,5	94,1
Alkoholna pića i duvan	106,6	106,6	106,6	107,6	106,9
CPI ukupan indeks	99,1	99,3	99,8	99,6	99,4

Izvor: BHAS

⁶ Podataka se odnosi na period januar-april 2015. godine. Izvor MMF baza podataka.

⁷ Povećanje akciza na cigarete i duvan od 01.01.2015. godine i poskupljenje cigareta Fabrike duvana Rovinj od 01.04.2015. godine.

3.2. Monetarni agregati

Ukupna novčana masa (M2) nastavila je rast i početkom drugog kvartala. Na kraju travnja 2015. godine M2 je iznosila 17,5 mlrd. KM i veća je u odnosu na isto razdoblje prošle godine za 8,2% prvenstveno zahvaljujući rastu depozita u domaćoj valuti.

Pričuvni novac (M0) na kraju travnja iznosio je 7,0 mlrd. KM. Zabilježena stopa rasta od 8,1% g/g i dalje je nešto niža u odnosu na kraj 2014. godine (1,2 p.b.) što je dovelo do brže multiplikacije novca u odnosu na kraj godine. Novačni multiplikator za promatrano razdoblje iznosio je 2,5133 dok je na kraju 2014. godine iznosio 2,4671.

Tabela 6: Monetarni agregati (u mil. KM, stanje na kraju razdoblja)

Godina	Mjesec	Pričuvni novac (M0)	Transakcijski novac (M1)	Kvazi novac (QM)	Novac u širem smislu (M2)
1	2	3	4	5	6=4+5
2015.	01.	6.846	7.226	10.007	17.233
2015.	02.	6.836	7.254	10.048	17.302
2015.	03.	6.808	7.250	10.070	17.320
2015.	04.	6.969	7.373	10.143	17.516
Stope rasta g/g					
2015.	01.	9,1%	9,4%	5,9%	7,3%
2015.	02.	7,9%	9,6%	5,0%	6,9%
2015.	03.	7,9%	8,8%	6,1%	7,2%
2015.	04.	8,1%	9,8%	7,1%	8,2%

Izvor: CBBiH

3.3. Prosječna obvezna pričuva

U travnju 2015. godine prosječan saldo računa obveznih pričuva iznosio je 3,6 mlrd. KM. Od tog iznosa na prosječne obvezne pričuve odnosi se 1,4 mlrd. KM, a na višak iznad obvezne pričuve 2,2 mlrd. KM. Stope promjene g/g dane su u tabeli ispod, kao i prosječna i implicitna stopa obveznih pričuva.

Tabela 7: Prosječna obvezna pričuva (u mil. KM, stanje na kraju razdoblja)

Godina	Mjesec	Osnovica za obračun obvezne pričuve	Prosječne obvezne pričuve	Prosječan saldo računa obveznih pričuva kod CBBiH	Razlika	Stopa obvezne pričuve	Implicitna stopa obvezne pričuve
1	2	3	4	5	6=5-4	7=4/3	8=5/3
2015.	01.	16.299	1.398	3.697	2.298	8,6%	22,7%
2015.	02.	16.246	1.390	3.562	2.172	8,6%	21,9%
2015.	03.	16.253	1.390	3.598	2.208	8,6%	22,1%
2015.	04.	16.279	1.395	3.583	2.188	8,6%	22,0%
Stopa rasta g/g							
2015.	01.	3,8%	4,1%	8,3%	11,1%	-	-
2015.	02.	3,5%	3,6%	4,7%	5,4%	-	-
2015.	03.	3,3%	3,2%	7,3%	10,1%	-	-
2015.	04.	3,8%	4,1%	6,4%	8,0%	-	-

Izvor: CBBiH

3.4. Devizne pričuve Centralne banke BiH

Početak drugog kvartala 2015. godine nastavljen je rast bruto deviznih pričuva, a jedan od razloga jeste da je i dalje prisutan rast izvoza roba (2,7% g/g), a pad uvoza roba (-0,7% g/g). Bruto devizne pričuve iznosile su 7,9 mlrd. KM i veće su za 12,1% g/g.

U strukturi deviznih pričuva dominiraju investicije u vrijednosne papire (78,7%), a zatim slijede depoziti kod nerezidentnih banaka (17,2%), zlato (2,5%), inozemna valuta u trezoru CBBiH (1,4%) i držanje SDR (0,1%).

Tabela 8: Devizne pričuve (u mil. KM, stanje na kraju razdoblja)

Godina	Mjesec	Zlato	Držanje SDR	Inozemna valuta u trezoru CBBiH	Depoziti kod nerezidentnih banaka	Ostalo	Investicije u vrijednosne papire	Bruto devizne pričuve
1	2	3	4	5	6	7	8	9=3+...8
2015.	01.	213	5	84	1.988	0	5.505	7.795
2015.	02.	203	9	89	1.904	0	5.638	7.843
2015.	03.	205	9	97	1.202	0	6.284	7.797
2015.	04.	202	9	110	1.366	0	6.250	7.938
Stopa rasta g/g								
2015.	01.	23,9%	-94,3%	-30,0%	-19,5%	-	32,1%	11,0%
2015.	02.	11,1%	259,6%	55,0%	-3,7%	-	19,3%	12,9%
2015.	03.	16,9%	268,0%	33,8%	-20,1%	-	20,9%	12,1%
2015.	04.	15,2%	78,4%	18,5%	-10,9%	-	18,6%	12,1%

Izvor: CBBiH

3.5. Depoziti

Ukupni depoziti na kraju travnja 2015. godine iznosili su 15,4 mlrd. KM i veći su u odnosu na isto razdoblje prošle godine za 6,6%, tj. 946,5 mil. KM. Najveći doprinos rastu dali su depoziti sektora stanovništva (5,8 p.b.) koji u ukupnim depozitima učestvuju sa 61,3%. Zatim slijede depoziti nefinancijskih poduzeća koji su dali doprinos rastu od 0,7 p.b., a u ukupnim depozitima učestvuju s 22,5%. Depoziti nefinancijskih poduzeća za razliku od prvog kvartala, zabilježili su pozitivnu stopu rasta od 2,9% početkom drugog kvartala. Depoziti opće vlade u ukupnim depozitima imaju učešće od 8,3% i dali su negativan doprinos rastu od 0,3 p.b. S druge strane, ostali sektori koji imaju učešće od 8,0%, dali su pozitivan doprinos rastu ukupnih depozita od 0,3 p.b.

Tabela 9: Kretanje depozita (u mil. KM, stanje na kraju razdoblja)⁸

Godina	Mjesec	Ukupni depoziti	Depoziti stanovništva	Depoziti nefinancijskih poduzeća	Depoziti opće vlade	Ostali
2015.	01.	15.165,7	9.157,9	3.480,2	1.273,2	1.254,4
2015.	02.	15.152,9	9.255,8	3.421,0	1.222,0	1.254,2
2015.	03.	15.228,0	9.364,2	3.396,8	1.265,2	1.201,9
2015.	04.	15.383,2	9.425,3	3.457,5	1.276,2	1.224,3
Stopa rasta g/g						
2015.	01.	5,8%	8,6%	-0,6%	6,1%	5,3%
2015.	02.	4,9%	9,5%	-1,8%	-5,1%	2,3%
2015.	03.	5,5%	10,2%	-2,1%	-0,6%	1,1%
2015.	04.	6,6%	9,7%	2,9%	-2,8%	4,3%

Izvor: CBBiH

3.6. Krediti u BiH

Ukupni krediti u promatranom razdoblju iznosili su 17,0 mlrd. KM. U odnosu na isto razdoblje prošle godine veći su za 398,2 mil. KM ili 2,4%. Kao i na strani depozita, i kod kredita najveći doprinos rastu dali su krediti sektora stanovništva (2,5 p.b.). S druge strane, krediti plasirani sektoru nefinancijskih poduzeća dali su negativan doprinos rastu ukupnih kredita u iznosu od 1,4 p.b. Krediti plasirani sektoru stanovništva i sektoru nefinancijskih poduzeća zajedno čine 92,7% ukupno plasiranih kredita domaćim sektorima. Krediti dani sektoru opće vlade čine 6,7% ukupni kredita i imali su pozitivan doprinos rastu od 1,3 p.b. Krediti ostalih sektora koji zajedno imaju beznačajno učešće u ukupno plasiranim kreditima.

Tabela 10: Kretanje kredita (u mil. KM, stanje na kraju razdoblja)

Godina	Mjesec	Ukupni krediti	Kreditni stanovništvu	Kreditni nefinancijskim poduzećima	Kreditni općoj vladi	Kreditni ostalim sektorima
2015.	01.	16.735,8	7.473,4	8.056,0	1.118,5	87,9
2015.	02.	16.777,2	7.484,2	8.086,7	1.115,6	90,7
2015.	03.	16.887,1	7.553,2	8.104,6	1.139,5	89,8
2015.	04.	17.034,7	7.613,1	8.183,5	1.145,4	92,7
Stopa rasta g/g						
2015.	01.	2,2%	6,0%	-3,3%	23,8%	-0,6%
2015.	02.	1,6%	5,9%	-4,2%	21,0%	5,1%
2015.	03.	1,6%	5,6%	-4,1%	22,6%	1,9%
2015.	04.	2,4%	5,7%	-2,9%	23,9%	5,4%

Izvor: CBBiH

3.7. Berze u BiH

Na Sarajevskoj berzi (SASE) ukupan promet u prvom kvartalu je iznosio 103,6 miliona KM i minimalno je veći od prometa u istom periodu prošle godine za 0,3%. Od ovoga iznosa 59,8 miliona se odnosi na promet koji je ostvaren 24. i 25. emisijom Trezorskih zapisa FBIH.

⁸ Sektor nefinancijskih poduzeća čine nefinancijska javna i privatna poduzeća. Sektor opće vlade čine sve razine vlada u BiH. Za potrebe izrade Informacije ostali sektor čine: ostale finansijske institucije, neprofitne organizacije i ostali.

Na Banjalučkoj berzi ukupan promet u prvom kvartalu je iznosio 121,4 miliona a ostvario je porast od 56,4% najviše zahvaljujući prometu Trezorskih zapisa RS i Obveznica RS u iznosu od oko 94,5 miliona KM. Ukupan promet u BiH iznosi 225 miliona KM uz rast od 24,3% u odnosu na isti period prošle godine. Od ovoga iznosa 46% prometa je ostvareno na SASE dok 54% se odnosi na promet na BLSE.

Tabela 11: Promet (u KM)

Period	SASE	BLSE	UKUPNO
1K-2013	67.376.774,82	125.570.237,05	192.947.012
1K-2014	103.347.205,60	77.634.111,55	180.981.317,15
1K-2015	103.615.139,67	121.413.201,46	225.028.341,13

Izvor: SASE i BLSE

Na Sarajevskoj berzi u mjesecu aprilu 2015. godine ostvaren je promet u iznosu od samo 25,8 miliona KM što ipak čini 54,8% od ukupnog ostvarenog prometa na berzama u BiH. Od ovoga iznosa 19 miliona KM je ostvareno 26. emisijom Trezorskih zapisa FBiH. Promet na SASE u mjesecu aprilu je manji za 40,5% u odnosu na promet u istom mjesecu 2014. godine. Na Banjalučkoj berzi (BLSE) u mjesecu aprilu 2015. godine ostvaren je promet u iznosu od 21,3 miliona KM što čini 45,2% od ukupnog prometa ostvarenog na berzama u BiH u ovome mjesecu. Promet na BLSE je manji za 75,2% u odnosu na promet u istome mjesecu prošle godine. Ukupan promet u mjesecu aprilu na obje berze (SASE i BLSE) u iznosu od 47,1 miliona KM je manji za 63,5% u odnosu na promet u istom mjesecu 2014. godine.

Tabela 12: Promet (u KM)

Period	SASE	BLSE	UKUPNO
Apr-13	9.227.948,20	35.504.918,83	44.732.867,03
Apr-14	43.457.236,07	85.766.018,06	129.223.254,13
Apr-15	25.839.959,13	21.302.079,19	47.142.038,32

Izvor: SASE i BLSE

Poredeći vrijednosti kapitalizacije na Sarajevskoj berzi (SASE) u mjesecu aprilu 2015. godine sa vrijednostima u mjesecu aprilu 2014. godine zabilježen je rast od 4,7%, i ukupnoj kapitalizaciji učestvuje sa 53%. Kapitalizacija na Banjalučkoj berzi (BLSE) u mjesecu aprilu 2015. godine bilježi rast od 6,5% u poređenju sa vrijednosti u mjesecu aprilu 2014. godine i učestvuje u ukupnoj kapitalizaciji sa 47%. Vrijednost kapitalizacije na obje berze (SASE i BLSE) u aprilu 2015. godine bilježi rast od 5,5% u odnosu na vrijednosti u mjesecu aprilu 2014. godine.

Kapitalizacija u mjesecu aprilu 2013, 2014 i 2015. godine je iznosila:

Tabela 13: Kapitalizacija (u KM)

Period	SASE	BLSE	UKUPNO
Apr-13	4.593.470.935,17	4.177.510.073,67	8.770.981.008,84
Apr-14	4.613.506.941,39	4.016.533.391,20	8.630.040.332,59
Apr-15	4.829.945.504,26	4.276.761.026,13	9.106.706.530,39

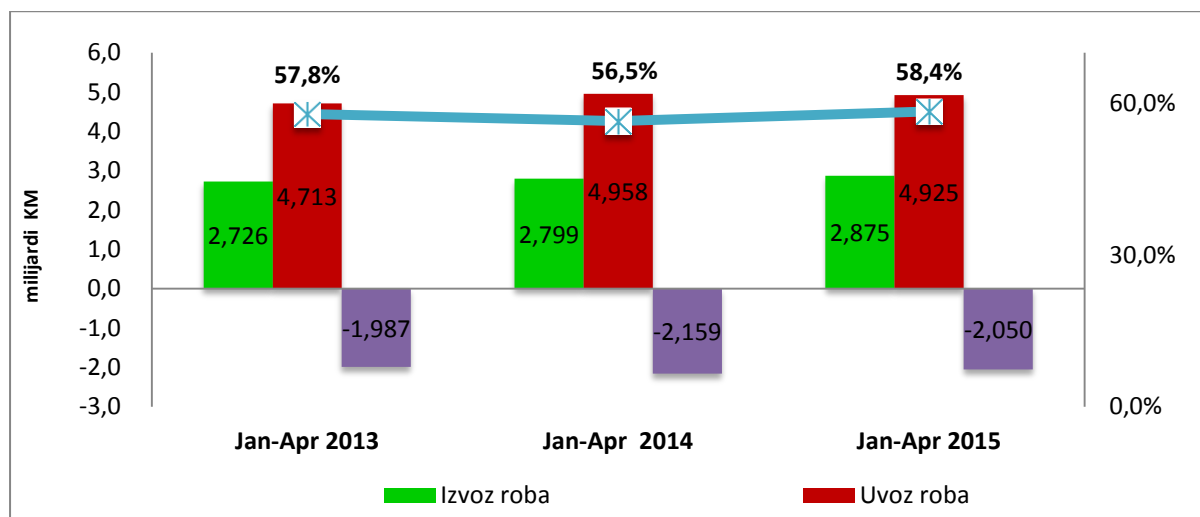
Izvor: SASE i BLSE

4. Vanjski sektor

U periodu januar – april 2015. godine u Bosni i Hercegovini je nastavljen pozitivan trend u vanjskotrgovinskoj razmjeni sa svijetom. U navedenom periodu došlo je povećanja ukupnog obima vanjskotrgovinske razmjene, solidnog rasta izvoza, smanjenja uvoza i vanjskotrgovinskog deficita i poboljšanja pokrivenosti uvoza izvozom u odnosu na isti period prethodne godine.

U posmatranom periodu ukupni bh. izvoz iznosio je 2,875 milijardi KM i u odnosu na isti period prethodne godine povećan je za 2,7%. U okviru bh. izvoza najveći doprinos rastu ostvaren je u kategorijama baznih metala, mašina i aparata, prehrambenih proizvoda, hemijskih proizvoda i tekstila. S druge strane, najznačajnije smanjenje i samim tim i najveći negativan doprinos rastu ostvaren je u kategoriji nafte i naftnih derivata gdje je izvoz prepolovljen usljed pada proizvodnje i cijena nafte na svjetskom tržištu.

Grafikon 1: Pregled vanjskotrgovinske razmjene u BiH za period januar - april 2015. godine



Izvor: Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine

Ako se bh. izvoz u periodu januar-april 2015. posmatra po geografskoj strukturi evidentno je povećanje izvoza u zemlje CEFTA od 8,5%, dok je rast izvoza u zemlje EU bio nešto skromniji i iznosio je 0,6%. Sa stanovišta glavnih trgovinskih partnera u periodu januar-april 2015. godine registrirana su povećanje izvoza u Italiju 4,5%, Srbiju 8% i Sloveniju 1,5%, dok je s druge strane došlo do stagnacije izvoza u Njemačku 0,2%, dok je bh. izvoz u Hrvatsku i Austriju smanjen za 6,8% odnosno 2%.

Tokom prvih četiri mjeseca 2015. godine ukupni bh. uvoz iznosio je 4,925 milijardi KM što predstavlja smanjenje od 0,7% u odnosu na isti period prethodne godine. Ako se struktura bh. uvoza posmatra po proizvodima najznačajnija povećanja uvoza ostvarena su u okviru kategorija baznih metala, prehrambenih proizvoda te motornih vozila. S druge strane, pad uvoza naftnih derivata od preko 30% pri čemu treba imati u vidu i pad cijene nafte na svjetskom tržištu od oko 50% bio je ključni za smanjenje ukupnog bh. uvoza u navedenom periodu. Tako je vanjskotrgovinski deficit za period januar-april 2015. godine iznosio 2,050 milijardi KM i u poređenju sa istim periodom prethodne godine smanjen je za 5%.

Ukupna pokrivenost uvoza izvozom u BiH u posmatranom periodu iznosila je 58,4%, što pretstavlja poboljšanje od 1,9 p.p u odnosu na isti period prethodne godine.⁹ Detaljniji pregled vanjskotrgovinske robne razmjene u BiH za period januar-april 2015. godine sa prikazan je u tabeli ispod:

Tabela 14: Vanjskotrgovinska robna razmjena u BiH prema HS klasifikaciji za period januar-april 2015. godine

Uvoz i izvoz dobara klasifikovani prema harmonizovanom sistemu kodova (HS)	IZVOZ				UVOZ				BILANS				Pokrivenost uvoza izvozom		
	I-IV 2014		I-IV 2015		I-IV 2014		I-IV 2015		I-IV 2014		I-IV 2015			januar - april 2015 promjena u %	
	u mil KM	u mil KM	g/g	p.p	u mil KM	u mil KM	g/g	p.p	u mil KM	u mil KM	g/g	p.p		g/g	p.p
UKUPNO	2.799.201	2.874.662	2,7	2,7	4.958.262	4.925.042	-0,7	-0,7	-2.159.061	-2.050.380	-5,0	-5,0	58,4%		
1 ŽIVOTINJE I PROIZVODI ŽIVOTINJSKOG PORJEKLA	29.972	42.002	40,1	0,43	140.990	143.074	1,5	0,04	-111.018	-101.072	-9,0	-0,46	29,4%		
2 PROIZVODI BILNOG PORJEKLA	28.897	47.511	64,4	0,7	224.005	260.416	16,3	0,73	-195.109	-212.905	9,1	0,82	18,2%		
3 MASTI I ULJA ŽIVOTINJSKOG PORJEKLA I BILNOG PORJEKLA	28.686	46.313	61,4	0,63	41.552	52.832	27,1	0,23	-12.866	-6.519	-49,3	-0,29	87,7%		
4 PREHRAMBENE PRERAĐEVINE	92.203	86.900	-5,8	-0,19	418.952	427.766	2,1	0,18	-326.749	-340.866	4,3	0,65	20,3%		
5 PROIZVODI MINERALNOG PORJEKLA	315.724	254.508	-19,4	-2,19	855.031	663.480	-22,4	-3,86	-539.306	-408.972	-24,2	-6,04	38,4%		
6 PROIZVODI HEMIJSKE INDUSTRIJE ILI SRODNIH INDUSTRIJA	188.719	217.294	15,1	1,02	489.034	509.197	4,1	0,41	-300.315	-291.903	-2,8	-0,39	42,7%		
7 PLASTIČNE MASE, GUMA I KAUČUK	72.501	85.921	18,5	0,48	286.068	292.274	2,2	0,13	-213.567	-206.353	-3,4	-0,33	29,4%		
8 KOŽA I KRZNO	46.977	50.686	7,9	0,13	178.854	148.762	-16,8	-0,61	-131.877	-98.076	-25,6	-1,57	34,1%		
9 DRVO I PROIZVODI OD DRVETA	198.689	178.389	-10,2	-0,73	55.698	62.651	12,5	0,14	142.991	115.738	-19,1	1,26	284,7%		
10 CELULOZA, PAPIR I KARTON I NJIHOVI PROIZVODI	85.397	77.557	-9,2	-0,28	116.149	125.485	8,0	0,19	-30.752	-47.928	55,9	0,80	61,8%		
11 TEKSTIL I TEKSTILNI PROIZVODI	132.778	155.770	17,3	0,82	316.428	324.562	2,6	0,16	-183.650	-168.792	-8,1	-0,69	48,0%		
12 OBUČA, ŠEŠIRI, KAPE I SLIČNI PROIZVODI	220.324	211.901	-3,8	-0,30	116.430	123.645	6,2	0,15	103.894	88.256	-15,1	0,72	171,4%		
13 PROIZVODI OD KAMENA, GIPSA, CEMENTA I SLIČNIH MATERIJALA, KERAMIČKI PROIZVODI, STAKLO I BISERI, PLEMENITI METALI I	21.191	19.297	-8,9	-0,07	84.285	93.279	10,7	0,18	-63.094	-73.982	17,3	0,50	20,7%		
14 NJIHOVI PROIZVODI, DRAGO I POLUDRAGO KAMENJE	5.255	4.996	-4,9	-0,01	4.753	3.878	-18,4	-0,02	502	1.118	122,7	-0,03	128,8%		
15 BAZNI METALI I PROIZVODI OD BAZNIH METALA	555.488	596.345	7,4	1,46	452.649	468.369	3,5	0,32	102.839	127.976	24,4	-1,16	127,3%		
16 MAŠINE, APARATI, MEHANIČKI I ELEKTRIČNI UREĐAJI	309.928	328.380	6,0	0,66	701.461	705.342	0,6	0,08	-391.533	-376.962	-3,7	-0,67	46,6%		
17 TRANSPORTNA SREDSTVA I NJIHOVI DIJELOVI I PRIBOR	104.418	106.955	2,4	0,09	315.519	336.715	6,7	0,43	-211.101	-229.760	8,8	0,86	31,8%		
18 SATOVI, MJERNI, MUZIČKI I MEDICINSKI INSTRUMENTI	5.490	5.677	3,4	0,01	54.989	72.276	31,4	0,35	-49.499	-66.599	34,5	0,79	7,9%		
19 ORUŽJE I MUNICIJA, NJIHOVI DIJELOVI I PRIBOR	25.696	15.108	-41,2	-0,38	2.114	996	-52,9	-0,02	23.582	14.112	-40,2	0,44	1516,9%		
20 RAZNI PROIZVODI	330.833	343.112	3,7	0,44	103.175	110.234	6,8	0,14	227.658	232.878	2,3	-0,24	311,3%		
21 UMJETNIČKA DJELA, KOLEKCIONARSKI PREDMETI I ANTIKVITETI	32	20	-37,5	0,00	8	7	-12	0,00	24	13	-46	0,00	285,7%		
98 NERAZVRSTANO									0	0	0,0				

Izvor: Agencija za statistiku BiH

⁹ Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, Saopštenje "Statistika robne razmjene sa inostranstvom januar-april 2015. godine", 20.05.2015. godine.

5. Strane direktne investicije u BiH

Prema posljednjim podacima Centralne banke BiH direktna ulaganja (SDU) iznose 826,07 miliona KM što je više za 88 % nego 2013. godini.

Tabela 15: Ulaganja po kvartalima u 2012, 2013. i 2014. godini

U milionima KM	K1	K2	K3	K4	K1-K4
2012	55,81	158,44	148,51	146,42	509,18
2013	324,41	207,50	29,96	-122,39	439,48
2014	298,04	235,38	145,37	147,27	826,07

Izvor: CBBiH

Prema dostupnim podacima CBBiH za 9 mjeseci u 2014. god. najviše je bilo ulaganje u oblasti proizvodnje preko 50% dok je od zemalja najveće ulaganja bilo iz Rusije i UK.

Od događaja koji će imati utjecaja na strane direktne investicije, treba spomenuti da je 13.03.2015. godine agencija za ocjenu kreditnog rejtinga Standard & Poor's potvrdila je Bosni i Hercegovini suvereni kreditni rejting B sa stabilnim izgledima.

Nakon rasprave na sjednici, Vijeće ministara je usvojilo sljedeće

ZAKLJUČKE

1. Iz svega navedenog u Informaciji, a posebno raspoloživi podaci ne ukazuju na dostatno pozitivnije pomake po pitanju ekonomske aktivnosti u 2015. godini u odnosu na prethodnu godinu, te je potrebno poduzeti mjere i aktivnosti koje će poboljšati stanje u ekonomiji BiH.
2. Vijeće ministara će poduzeti sve potrebne mjere i aktivnosti iz svoje nadležnosti na promociji i privlačenju investicija, poboljšanju poslovnoga okruženja, podršci izvozu i zapošljavanju radi poboljšanja stanja u gospodarstvu u BiH.
3. Na temelju zaključka Vijeća ministara sa 4. sjednice od 23.04.2015. godine Direkcija za ekonomsko planiranje je pristupila izradi dokumenata sa mjerama, aktivnostima i nosiocima aktivnosti na razini države koje će doprinijeti poboljšanju stanja u ekonomiji BiH, a koji će biti dostavljen Vijeću ministara na razmatranje i usvajanje, kao poseban dokument.
4. Vijeće ministara je primilo Informaciju k znanju.